

Szakkörök nagyvárosi környezetben

Pest megyében közel hatvan szakkör indult 2021-ben a felhívás keretében, ahol szakkörönként öt főre biztosított alapanyagot és eszközöket a Nemzeti Művelődési Intézet. A program ezen köre 2022 nyarán véget ért, így néhány Pest megyei települést a szakköri tapasztalataikról kérdeztünk.

Elsőként a Budapest XI. kerületében lévő Gazdagréti Közösségi Ház vezetőjével, Tóthné Vonsik Viviennel beszélgettem, aki nagy hangsúlyt fektet az ifúság bevonására, amihez meg is vannak a hatékony módszerei. Nehézségnek bi-

zonyul, hogy Gazdagréten túl a közösségi háznak kell ellátnia Madárhegyet, Sasadot, Pösingermajort és Sashegy alsó részét is. Ez nagyjából 35-40 ezer fő, amihez az intézmény épülete nem megfelelő nagyságú. A felújítási lehetőségük minimális, új épületbe költözni pedig egyelőre nem tudnak. A szakkörök közül a vesszőfonást, a mézeskalács-készítést és a gyöngyfűzést pályázták meg. Már rögtön az elején, a szakköri alapanyagok kiszállításnál akadályba ütköztek a helyhiány miatt, ráadásul abban az időszakban a pandémiás helyzet tovább nehezítette dolgukat.

Újbudán jelentős volt a koronavírus-világjárványtól való félelem, főképp az idős korosztályban. Ez azért jelentett problémát, mert egy szoros együttműködésnek köszönhetően a vesszőfonó szakkör a helyi nyugdíjas klubok tagjainak részvételével indult el. A gyöngyfűző szakkör Vivien egyik ifúsági klubjában valósult meg, sikeresen bevonva ezzel a fiatalokat a szakkörök világába. A nehézségek ellenére a közösségek nagyon szerették ezeket a szakköri alkalmakat, hiszen új ismereteket, hasznosan eltöltött időt és társaságot jelentett számukra.

Hanzelik Andrea a 18 000 fő lakosságú Monoron igazgatja a Vigadó Kulturális és Civil Központot. Kapcsolatukat az önkormányzattal a szoros együttműködés jellemzi. Andreáék sza-

Vesszőfonás szakkörön

bad kezet kapnak a rendezvények, a szakkörök és a klubok szervezése terén, mely nagyban megkönnyíti és segíti munkájukat. Úgy látja, az emberek egyre inkább szeretnének közösségekhez tartozni, a járvány okozta lezárások és korlátozások után mindenki vágyik a közösségi életre. A településen a szakkörök közül a mézeskalács-készítést és a nemezést választották. Pozitív újdonság, hogy a Vigadóhoz került egy új kolléganő, aki kimondottan a szakkörökkel foglalkozik. Az eddig indított saját szakköreik tapasztalatai alapján közösségi élményt és tudást nyújtanak a nagyvárosi-

Már a tészta gyúrása is nagyon érdekes a szakkörön

Vidám szakköri tagok

aknak, mely során olyan dolgok elkészítését tanulhatják meg, amiket korábban nem ismertek.

A 36 000 fős Cegléden a művelődési központ munkatársai kreatív ötleteikkel és programjaikkal színesítik a város életét, és nagyon nagy az érdeklődés a különféle szakkörök iránt is. Szelényi Ágnes, a ceglédi Kossuth Művelődési Központ szakkörökért és klubokért felelős munkatársa elmondta, náluk három szakkör indult: a vesszőfonás, a mézeskalács-készítés és a csipkeverés. A kisgyermekektől a nyugdíjas korosztályig mindenki szívesen kapcsolódott be a szakkörökbe. A vesszőfonás szakkörön belül összetartó közösségek kialakultak, akik a magánéletben is szívesen szerveznek azóta közös programokat, a tagok az alkalmakat énidőként élik meg. Egyfajta terápiás foglalkozásnak számít ez, ahol a résztvevők jobban megismerhetik és támogathatják egymást az ügyes-bajos dolgaikban. A vezetők elmondása szerint sokszor úgy repül az idő, hogy észre sem veszik, hogy már órák óta együtt alkotnak. A vegyes korosztályú csoportokra jellemző, hogy az idősebbek szeretnék átadni

tudásukat a fiatalabb generációnak annak érdekében, hogy ezek a hagyományok tovább éljenek. Itt például a csipkeverő szakkör úgy indult el, hogy az egyik hozzáértő hölgy értesült a lehetőségről, és úgy érezte, hogy mindenképpen át szeretné adni a tudását a fiataloknak, mert neki ez örömet okoz és szívügye, hogy ez a mesterség a továbbiakban is fennmaradjon. A szakkör folytatásaként esetükben is kialakult egy összetartó közösség. A mindennapi kapcsolattartás érdekében, és hogy megmutathassák egymásnak egyéni alkotásukat, egy Messenger-csoportot is létrehoztak „Csipkézzünk!” néven. Külön kiemelendő a szakköri kiállításuk kreatív megoldása: kirakatiállítás keretei között csodálhatták meg az érdeklődők a különböző alkotási folyamatokat. Ágnes szavaival élve: ezek a szakkörök segítenek

a hagyományok átörökítésében, emellett pedig közösségépítő erejük van városi környezetben is.

A dabasi (17 000 fő) Kossuth Művelődési Központ művelődésszervező munkatársa, Bálint Jánosné Erzsébet mutatta be a dabasi szakköri életet. Itt mézeskalács-készítés és gyöngyfűzés indult el. A mézeskalács-készítő szakkört heti kétszer tartották, a kapott eszközöket pedig a mostani nyári táborok alkalmával is hasznosítják. Akinek eddig nem sikerült jó mézeskalácsot sütni, itt megtanulta és boldogan sütötte meg később otthon a családjának. A mézeskalács-készítésen felbuzdulva másfajta recepteket is átadtak egymásnak a jelenlévők, amit egy külön alkalommal szintén közösen készítettek el (például a sári rétest). A gyöngyfűzők a szakkör vége után sem hagyták abba a közös munkát, hanem beszerettek további hozzávalókat. Akadt köztük olyan is, aki továbbfejlesztette tudását, és most például egy esküvőre készít ékszeregyüttest. Erzsébet is úgy látja, hogy ezek az alkalmak a résztvevők számára terápiás jellegűek is, az ismeretségek a magánéletre is kiterjedtek. A közösség tagjai támogatják egymást. A gyerekek szempontjából pedig a „Tudásunkkal kézen fogva a közösségekért” szakköri program arra is jó lehetőséget nyújt, hogy kiszakadjanak picit az okostelefonok világából és visszatérjenek a hagyományos kézműves módszerekhez. Erzsébet szerint a nagyvárosi emberek a szakkörök által visszatérhetnek a gyökereikhez és új közösségeket hozhatnak létre.

KURGYIS AMANDA végzős hallgató a Budapesti Gazdasági Egyetem közösség-szervezés BA szakján, kulturális közösség-szervező szakirányon. Egyetemi tanulmányai során szakmai gyakorlatát a Nagykőrösi Arany János Kulturális Központ intézményeiben és a Nemzeti Művelődési Intézet Pest Megyei Igazgatóságán végezte, ahol betekintést nyert a különböző konferenciák, szakmai napok és látóutak szervezésébe és lebonyolításába. Átfogó ismereteket szerzett a Nemzeti Művelődési Intézet munkásságáról, és szívügyévé vált a közművelődésben való részvétel. 2022. június 1-től a Nemzeti Művelődési Intézet Pest Megyei Igazgatóságán módszertani referensként dolgozik. Részt vesz a megyei igazgatóság szakmai munkájában és projektjeiben.